

Nr 41.

Av fru Sjöstrand och herr Netzén, i anledning av Kungl. Maj:ts framställning om statsbidrag för anskaffande av litteratur åt blinda.

Till bidrag för anskaffande av litteratur åt blinda har för innevarande budgetår anvisats ett reservationsanslag av kr. 10 000, och Kungl. Maj:t har ansett skäligt föreslå visst bidrag även i fortsättningen. Dock föreslås för nästa budgetår en minskning av anslaget från kr. 10 000 till kr. 5 000.

I en inom skolöverstyrelsen under 1953 utarbetad PM anföres bl. a. följande:

»De blindas förenings bibliotek, Gotlandsgatan 46, Stockholm, grundades 1892 och omfattar enligt senaste uppgift från föreningen 3 000 boktitlar förutom en del musikaliska verk. Då en ordinär bok i svarttryck motsvarar 4—5 band i blindskrift, omfattar bibliotekets bokbestånd alltså 12 000—13 000 band. Med hänsyn till att biblioteket fungerar som lånecentral för blinda i hela landet, måste dess bokbestånd alltså betraktas som skrämmande armt, särskilt om man beaktar det faktum, att åtskillig föråldrad litteratur inräknats i bibliotekets redovisade bokantal. Nytilskottet under år 1952 utgjordes av 166 volymer eller 36 arbeten. Varje bok har en omloppstid av ca 1 månad per låntagare, och de flesta böckerna förekommer i endast 1 exemplar. Fjolårets nytillskott räckte således ej till för att ge varje låntagare möjlighet att låna en nytkommen bok inom loppet av ett år. För mycket efterfrågade böcker föres särskilda väntelistor. Om samtliga av de 500 aktiva låntagarna skulle anteckna sig för samma bok, skulle den siste icke få låna boken förrän efter 40 år. Detta innebär, att flertalet aldrig får tillfälle att läsa den. En seende, som kan inköpa en nytkommen bok i närmaste bokhandel eller relativt snabbt får låna den på bibliotek, har svårt att sätta sig in i den situation, de blinda befinner sig i.»

Enär de blinda icke kan utnyttja de tjänster den statsunderstödda biblioteksverksamheten erbjuder synes det skäligt, att särskilt anslag lämnas för anskaffande av litteratur i blindskrift. Av skolöverstyrelsens PM framgår, att ett anslag av kr. 10 000 skulle möjliggöra en ökning av nyanskaffningen till De blindas förenings lånebibliotek från ca 35 till ca 60 böcker per år, och även om också denna nyanskaffning måste anses mindre tillfredsställande innebär den dock en avsevärd förbättring. Som jämförelse kan nämnas, att den danska statens utgifter för tryckning av litteratur för blinda uppgår till över 100 000 per år, och i USA anvisas årligen minst en miljon dollar för anskaffande av litteratur åt blinda.

Vid bedömningen av biblioteksverksamhetens betydelse för de blinda bör beaktas, att flertalet blinda är avstängda från teater, film och tidningspress

och att radion och den i blindskrift framställda litteraturen därför ofta är deras enda kontakt med kulturlivet.

Med hänvisning till vad sålunda anförts hemställes,

att riksdagen även för budgetåret 1954/55 måtte anvisa
och ställa till förfogande ett reservationsanslag av kr. 10 000
som bidrag till anskaffande av litteratur åt blinda.

Stockholm 19 januari 1954.

Helga Sjöstrand.

Gösta Netzerén.